

centvise avancer. Det er således kun de absolutte bruttoavancer, der fastlåses. Ved fald i indkøbspriserne og uændret fastholdelse af den absolutte avance vil den procentvise bruttoavance stige. Dette vil kunne være rimeligt, idet de omkostninger, som skal afholdes af bruttoavancerne, i vidt omfang ikke vil blive påvirket af faldet i indkøbspriser. I de senere år under den stærke inflationære udvikling kan anvendelsen af procentvise bruttoavancer imidlertid på en række områder have medført absolutte bruttoavancer på et højt niveau. Hvis en anvendelse af lovens princip om fastholdelse af de absolutte bruttoavancer i sådanne tilfælde vil føre til urimeligt høje procentvise avancer, påhviler det monopoltilsynet efter pris- og avanceloven, som forudsættes anvendt sideløbende med avancestoploven, at gribe regulerende ind.

Såfremt avancerne på den nævnte dato var ekstraordinært lave som følge af særlige salg fremmende foranstaltninger, vil avancerne dog kunne forhøjes til de beløb, som beregnes i den pågældende virksomhed for samme vare umiddelbart før iværksættelsen af de nævnte foranstaltninger.

Lovforslagets hovedregel er, at virksomhederne ikke i bruttoavancerne må indregne stigende omkostninger. Med hensyn til den del af bruttoavancen, som skal dække lønomkostninger, er det imidlertid fundet rimeligt at gøre en undtagelse, således at virksomhederne får adgang til i bruttoavancerne at indregne de lønstigninger, som de udbetaler i henhold til gældende overenskomster, herunder også de stigninger, som følger af loven om forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. Det er endvidere fundet rimeligt at tillade virksomhederne at indregne de omkostningsstigninger, som følger af bortfaldet af den omkostningsdæmpende ydelse.

Ved bestemmelsen i stk. 4 inddrages transportydelser og tjenesteydelser, herunder liberale erhverv, under loven.

Loven omfatter endvidere forsikringsvirksomhed. For dette erhvervs vedkommende gør sig imidlertid særlige forhold gældende, idet det er vanskeligt, således som lovforslagets § 1 forudsætter, at foretage en bestemt kalkulation af vederlaget for ydelsen. Dette skyldes bl.a., at et forsikringselskab, når der tegnes en forsikring, giver tilsagn om at overtage en risiko for et fremtidigt, ukendt begivenhedsforløb.

Loven må derfor administreres på baggrund af forsikringserhvervets særlige forhold. Dette vil kunne ske ved at kontrolfunktionerne for så vidt angår forsikringsområdet koordineres med det tilsyn, der udøves af forsikringsrådet, jfr. lov nr. 147 af 13. maj 1959 om forsikringsvirksomhed og bekendtgørelse

nr. 195 af 18. juni 1955 om monopollovens anvendelse på forsikringselskaber, og ved at retningslinier for lovens anvendelse på dette område aftales mellem forsikringsrådet og monopoltilsynet. Herved vil der bl.a. kunne tages hensyn til, at loven ikke tager sigte på at hindre sådanne præmieforhøjelser, der er begrundet i et rimeligt skøn over udviklingen i erstatningsudgifter, men at det er en forudsætning, at der ikke bliver tale om en præmieforhøjelse, som går ud over, hvad der er nødvendigt til inddækning af en forøget risiko.

Til § 2.

Bestemmelsen i denne paragraf, som indebærer, at offentlige ydelser inddrages under avancestoppet, er fundet nødvendig under hensyn til de offentlige ydelsers store betydning for pris- og avancedannelsen.

Til § 3.

Bestemmelsen i denne paragraf udstrækker området for bruttoavancestoppet til også at kunne anvendes på de i videresalgpriser indeholdte avancer, som fastsættes af tidligere led i omsætningen. Sådanne prisfastsættelse — bruttopriser — har fundet betydelig udbredelse inden for forskellige vare- og brancheområder, og de således fastsatte priser følges i betydeligt omfang af detailhandelen. Såfremt de i bruttopriserne indeholdte avancer kunne fastsættes frit, ville der bestå risiko for, at den enkelte handlende ved at følge disse avancer, som ikke tager hensyn til hans individuelle omkostningsforhold, ville komme til at overtræde avancestoploven, og det er derfor fundet rimeligt også at gribe ind over for sådanne vejledende priser og avancer.

Til § 4.

Ved den dispensationshjemmel, som er indføjet i stk. 2, er der givet monopoltilsynet mulighed for at afbøde urimelige virkninger af avancestoppet på områder, hvor manglende indtjening indebærer en nærliggende trussel mod en virksomheds fortsatte eksistens. Ved denne bestemmelse er tillige tænkt på områder, hvor lovforslagets bestemmelser under hensyn til markedsforholdene, varens eller ydelsens karakter vanskeligt kan praktiseres, f.eks. hvor priserne fremkommer ved auktion eller licitation, endvidere kan nævnes omsætning af kunst og antikviteter.

Bestemmelsen i stk. 3 er fundet nødvendig for at muliggøre en disproportional fordeling af sådanne lønstigninger, som kan inddækkes i bruttoavancen.

Endvidere muliggør bestemmelsen dispensation med henblik på beregning af gennemsnitsavancer eller omfordeling af bruttoavancebeløb mellem va-